

Testing, testing

ONE TWO

Musikeksamen

Det pædagogiske miljø oplever en stor udfordring i disse år. Evnen til at tænke innovativt, kritisk og analytisk bliver udfordret af et ønske om at se målbare resultater. Kanontiden er over os. Eleverne skal lære noget. De skal vide noget. De skal kunne noget. De skal.... Med udgangspunkt i Anne Bamfords "The Ildsjæl in the classroom" har en ministeriel rådgivningsgruppe udfundet et dokument med hovedtrækkene i denne rapport. Anbefalingen fra rådgivningsgruppen til undervisningsministeren og kulturministeren er ikke til at tage fejl af: De praktiske musikfag anbefales at afslutte med en prøve. Der er intet besluttet endnu, men tendensen er klar. Pædagogik ses igen som et vidensbjerg der skal fyldes på. Det stiller Folkeskolens Musiklærerforening overfor endnu en udfordring. Hvordan ser en afsluttende prøve i musik ud? Her er et bud så vi kan komme igang med at diskutere det.

↔ Eksamen skaber behov for at dygtiggøre sig

Vi behøver ikke være bange for en eksamen i musik. Den er ligesom en koncert eller en talentkonkurrence. Den sætter eleverne op til at øve og præstere. Og giver lærerne en ramme. Vi kan godt prøve musikelevernes evner af, og få noget godt ud af det. Vi skal bare tænke os om, og holde os for øje at musikprøver ikke er skriftlige discipliner. Musikfaget skal vise kreative, praktiske musik evner indenfor sang, spil og bevægelse. Evne til at vise innovative, kreative evner når der er musiksoftware på programmet. Det skriftlige kan passende skiftes ud med kundskaber i netværkbaseret musiksøgning. For eksempel evnen til at finde, forstå og tilegne sig musikteoretisk og musikhistorisk viden på nettet. Det teksttunge stof og den analytiske tilgang må nedtones, og istedet indgå i folkeskolens sproglige og matemati-

ske discipliner. Således finder musik sin helt egen kreative plads i skolens fagrække, og kommer i familie med idræt. En eksamen i de praktiske musikfag må være praktisk musik, og prøve eleverne i de discipliner der handler om at spille sammen med andre. Evnen til at lytte og forholde sig til sine omgivelser. Evnen til at være på. Evnen til at bakke op. Faget vil måske endda vokse i identitet med en prøve i disse færdigheder. Indholdsdelen i en god musikeksamen kan til forveksling ligne indholdsdelen i et godt liv. Herunder arbejdsliv. Det arbejdsmarked der venter børn og unge kræver selvtillid og empati. Der forventes begejstring og talent. Et godt håndværk og tålmodighed. Vedholdenhed og trofasthed vil også igen blive efterspurgt ressourcer. Alt det i kombination med evnen til at træde tilbage og bære et projekt og dets ledere frem til succes. Alle disse fremragende og nødvendige menneskelige egenskaber ligner til forveksling en musikeksamen, der kan give op til 12 og en god udtalelse med på vejen. Problemet for de praktiske musikfag er i en vis udstrækning at de er blevet sproglige og matematiske discipliner. Musikfaget er i stigende grad blevet akademiseret. Det har givet nogle praktiske problemer ude i klasserne, hvor musiklæreruddannelsen bliver mødt af virkeligheden: 25 vilde, trætte, ukoncentrerede, dejlige, specielle og stille elever. Den virkelighed har musiklæreruddannelsen svigtet på. Det kan mærkes i det skræmmende antal ulæste musiktimer i folkeskolen, og en svigtende tilgang til uddannelsen. Her kan eksamen måske hjælpe til at få musikfaget på ret køl igen. Med en test i praktiske og kropslige discipliner, vil

den akademiske boble musikfaget idag præsenterer sig i briste. Som en bank der har vokset sig stor på værdistigninger, der ikke er belæg for. Det vil være smertefuldt for dem der har troet på boblen. Til gengæld vil det gå hurtigt. Men der må vi altså se at komme videre. For det der vil ske på den anden side af krakket er godt for alle. Vi vinder musikfaget tilbage til danse-, spille- og syngeland. Og det er der mange, der vil være rigtig glade for.

Musikfaget må ud af det musikteoretiske sprogs klør

Musik- og idræftefterskoler har stor søgning, fordi man her både tilgodeser forståelse og indsigt i de mere teoretiske dele og samtidig har et stærkt fokus på krop og bevægelse. Der er lidt til hovedet og rigtig meget til kroppen. Her lærer eleverne at lytte til sig selv og andre på samme tid. Der arbejdes med begrebsdannelse, og man har tid til fordybelse. Fælles for musik og idræt er at det kræver en fysisk indsats på det personlige plan og en overordnet spilleplan for holdet. Disse to elementer kan danne basis for en

afsluttende prøve. Det praktiske musik skal stå i centrum for prøven. Faget må ud af det musikteoretiske sprogs klør, og finde sin krop igen. Også ved en eksamen. Det skal

stå lysende klart, at man ikke kan fedte den af med noget paratviden om Beethoven, en fortælling fra de varme lande om cubansk salsa eller give den som stille-pige-ved-en-masse-om-noder. Der skal synges. Der skal spilles. Der skal vises krop og sjæl. Det er det kunstneriske vi skal gå efter. Musikstilarter flytter fokus væk fra musikindholdet. Noder handler om læsning. Musikhistorien hører hjemme i historieundervisningen. Vi må ikke lade musikfaget blive et sted, hvor de bogligt stærke vinder på point jo flere stilarter, genrer og musikhistoriske personligheder de kan remse op. Der er ikke noget galt i at have lært nodernes navne. At kunne synges efter et simpelt nodeforlæg eller kunne spille Am, Em og C-dur på guitar, keyboard

... af Martin Gerup

Eksamensindhold

og grundtonerne på bas, mens man synger til. Det giver også god mening at kunne efterligne en rytme eller en melodisk frase. Men musikfaget skal beslutte sig for en ny retning, hvis det skal gøre sig forhåbninger om at fastholde og begejstre de kommende generationer.

Eksamensindhold på et virtuelt sølvfad

Jeg har en advarsel til mig selv og andre kræfter, der ser sig selv i centrum for udviklingen af prøver og tests til det praktiske musikkeksamen. Vi behøver ikke nødvendigvis en centralt fremstillet undervisningskanon. Det pædagogiske udviklingsarbejde kan foregå på nettet. I et åbent forum. Eksamenspensum kan produceres af musiklærere i hele landet – ikke kun i København og Århus. Eller for den sags skyld i et politisk udpeget udvalg. I og med at alle - og også elever og udenforstående - kan være med, minimeres risikoen for at skyde over målet. Samtidig vil vi opleve at vi i fællesskab ikke

vil nøjes med at pudse på fortidens musikteoretiske arvesølv. Der vil komme nye ideer, og de bedste bliver brugt. I modsætning til hvad mange tror er netværksbaseret undervisning baseret på en udstrakt grad af tillid. Mennesker har grundlæggende interesse i at forstå, oplyse og videndele med hinanden. Wikipedia er et frit tilgængeligt og 100% redigerbart online leksikon. Alle kan bidrage, og det fungerer. Det er forunderligt, fordi det vi normalt tænker internet med er sikkerhed, kontrol og forbud. Vi halter rigtig meget bagefter i Danmark. Brugen af internet vokser i disse år. Nye undersøgelser viser at der er produceret det samme antal dokumenter fra år 2001-2006, som i hele perioden fra år 1900 til 2001. Der sker noget i disse år, og mulighederne for at bruge multimediepræsentationer vokser dag for dag. Om 100 år vil der måske slet ikke findes noget hvidtagtigt med nogle sortagtige ting på? Vi vil huske ordet documents på samme måde som runesten og skriftrulle, lakplade og kassettebånd. Internettet kom-

mer til at forandre verden på det kommunikative område. Om 100 år vil vi se tilbage på disse tider som det tidspunkt i verdenshistorien, hvor den medieskabte virkelighed blev offentlig. Film, musik, artikler, digte, hele pivtøjet på et virtuelt sølvfad. Med alt hvad det indebærer. Nye pengestrømme. Nye paradigmer.

Selve prøven

En prøve i musik i folkeskolen skal finde et passende niveau. Overordnet kan den inddeles i tre krav:

- En praktisk musisk prøve, hvor eleverne bliver bedømt på deres evne til at optræde sammen med andre.
- En prøve i evnen til at finde og fortolke oplysninger i musikteori og musikhistorie.
- En prøve i individuelle færdigheder. Dels på sammenspilsinstrumenter. Dels dans og bevægelse. Herunder notation, imitation og bladsang samt evne til at betjene sig af musiksoftware.

De mere specifikke instrumentelle færdigheder må overlades til de musiske skoler, og folkeskolens musikundervisning må træde i karakter som almindelig. Læreruddannelsen må ruste folkeskolelærerne til at fælle det fælles i et moderne teknologistøttet musiklaboratorium. Også selvom det betyder at de musikinstrumentale færdigheder vægtes mindre. Kommende musiklærere må forventes at kunne honorere ovenstående tre krav, allerede inden de søger ind på læreruddannelsen.

Hvis du har personlige kommentarer eller ting du synes jeg mangler er du velkommen til at skrive til mig på martin@gerup.dk. Hvis du gerne vil bidrage med viden eller

diskutere begrebet musikeksamen i det offentlige rum, kan du gøre det på wikipedia - søg "musikeksamen".

